

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRĂȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortorii nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

NR. 173.

Duminică 4 (16) August.

1885.

BrășovŪ, 3 (15) August 1885.

Străbunii noștri dicău cu multă conștiință de sine: *Senatus populusque romanus beneficii et injuriae memor esse solet*, ceea ce în limba străne-poilor înseamnă, că Românul ține minte nedreptatea și bine-facerea.

Astăzi nu ne vom gândi la multele nedreptăți ce apasă încă și acum umerii poporului român, ci ne vom odihni gândurile ce ne muncesc, reamintindu-ne o mare bine-facere.

La 10 (22) August se împlinesc o sută de ani, de când neuitatul împărat Iosif II a desființat servitutea personală a iobagilor din Transilvania și Ungaria. În această zi adevărată împăratul Iosif a dat memorabila patentă, prin care fu delegat de glia țeranul român și declarat de om cu dreptul de libera migrațiune, sfărâmandu-se lanțurile vechei sclăvii.

Intențiunile în adevăr umane, ce au condus acest act generos al gloriosului monarh, ni-le spune el însuși în introducerea patentei dicându, că grija sa neobosită și toate stăruințele sale au fost îndreptate într'acolo, ca pe cât îi permită puterile să promoveze și să stabilească fericirea popoarelor supuse domniei sale, fără deosebire de clasă și condițiune, și fără nici o distincțiune între națiuni și religii.

Cât de mult a fost îngrijat împăratul Iosif II în special de soarta poporului român atât de maltratată și asuprit, se vede din scrisorile sale adresate fratelui său și capilor militari și politici ai țării. „Românii — scria el — au fost tractați aspru un lung șir de ani și nici odată n'a putut să ajungă la un mijloc de îndreptare său să li-se facă dreptate „plângerilor lor“). Eu recunosc pe deplin — dicea el în altă scrisoare plină de îngrijire — că e foarte greu a afla un mijloc în contra urei naționale și de religii, care a ajuns la estreme, și care se manifestă la toate ocaziunile între Români și Unguri, un mijloc, cum se potă trăi împreună aceste două națiuni în mod liniștit și echitabil, spre binele comun.“

Acest mijloc totuși l'a aflat: recomandându cu stăruință administratorilor țării ca să tracheze poporul cu echitate, cu iubire și cu încredere**), și desființându în același timp servitutea personală.

Am vădit destul, nu mai trebuie să reșoim cartea istoriei, căci poporul nostru cunoște din tradiția destul de bine intențiunile binevoitoare ale lui Iosif II.

Le cunoște poporul nostru părintescile intențiuni și binefaceri și nu le uită; dovadă scrisorile ce le-am primit de zilele acestea din multe părți, prin cari ni se comunică dorința nutrită în popor de a sărbători memoria zilei de 10 (22) August a. c., pentru ca lumea să vedă, că poporul român știe să venerze memoria celor ce i-au făcut bine.

Ne ntrăbăm amicii noștri de părerea noastră în privința sărbării.

Nu putem să le răspundem mai bine și mai nimerit decât: Faceți cum vă dictăză inima și

simțulu de datoriă către augustul binefacător. Și așa ni s'a imputat când cu serbarea marilor martiri Horia, Cloșca și Crișan, că noi Români cu carte am fi revoluționari de profesiune. Dovești lunei prin serbarea memoriei gloriosului împărat, că Românul, ca și acum o sută de ani, și azi numai după libertate și dreptate rîvnesce, er nu după răsbunare.

Să serbăm dar ziua de 10 (22) August, însă în liniște, cu demnitate și deplină serioșitate, înălțându rugăciuni către tatăl cel ceresc pentru gloriosul împărat Iosif II.

Diarele sășesci despre scrisoarea lui Trefort către Teutsch.

Sub titlul: Glose la scrisoarea d-lui Trefort, scrie „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ din Sibiu un șir de articoli, ce'i dăm parte în estrasă, parte în completă traducere:

Cetirea scrisorii din „Pester Lloyd“ a produs o surprindere neobicinuită; ce avea să însemneze acesta? Ânteu alesul mod de publicare, apoi cuprinsul, ce multe spune și plin de o oșire de întrebări! Dar puțină vreme ne lasă presa maghiară pentru deslușirea acestor întrebări, făcend cu sëlatică furia și în stărimători articuli comentariul scrisorii. După ce ea s'a pronunțat, se ne dăm și noi părerea. Sămburele cestiunei, estinderea instrucțiunei limbei ungurești în școlele nemaghiare, e atât de bine întemeiat în memorandumul superintendentului, încât abia suntem în stare a mai dice ceva. La memorandumul *consistoriului*, ministrul răspunde *superintendentului*, care nu'i cel mai înalt cap, ci *consistoriul* în biserica evang., că nu'i aprobă cererea cunoscută, că „trebuie să ne potrivim totu mai mult cu intențiunile legii“. Dar care sunt intențiunile legii? Ministrul răspunde: „Noi simțim necesitatea unei culturi în două limbi“. Pote fi, dar această *simțire* nu zace în intențiunile legii. Art. XVIII, 1879 face limba maghiară studiu obligat în instrucțiunea școlilor nemaghiare, legea vrea să ne dea trebuinciosul prilej să ne nsușim „limba statului“. — Intre acesta și între cultura în două limbi, cum vrea ministrul să interpreteze legea, e deosebire câtă cerul de pământ. Legei ne-am supus, dar ne sculăm și ne apărăm pe drept contra dispozițiunei ministrului cu numărul 909 și cu metoda instrucțiunei limbei maghiare, ce trece peste intențiunile legii. E o monstruositate pedagogică principiul ordinațiunei din Iunie 1879, această „cultură în două limbi“, mai ales după planul special de învățământ al ministrului. Ca al doilea motiv pentru necesitatea acestei culturi aduce ministrul primirea limbei germane în șirul obiectelor obligate de învățământ ale școlilor medii. Nu va nega nime, că „cunoștința cel puțin a unei limbi străine culte... nu'i o condiția de cultură socială și științifică“ pentru orice european, așa dară și pentru Maghiar. Dar necesitatea instrucțiunei limbei germane în școlele medii maghiare nu'i nici o dovadă pentru necesitatea instrucțiunei limbei maghiare la școlele populare germane. Maghiarul învață germanește pentru folosul său; dar ce se facă băetulu țeranului german, ce se facă țerăncuța germană cu balastul limbei maghiare, cu care i' încarcă, în viața practică, care nici odată seu prea rară ti dă prilej să și folosiască cunoștințele limbice așa scump câștigate? Dar interesul statului și interesul singuraticilor cetățeni cere, continuă ministrul, să se lătescă limba legislațiunei și administrațiunei statului în toate părțile patriei și în toate părțile populațiunei poliglotte... E vorba de generalizarea și folosirea limbei ungurești. — Frasa sună frumos, dar răspundem: cât va fi necesar să învețe o populațiune de 10 milioane Nemaghiari, cu privire la pretensiunile îndreptățite ale vieții statului, limba celor 5 milioane Maghiari, va face acesta de bună voie, urmând curentului puternic al intereselor. Pentru acesta nu'i lipsă de silă, care totdeauna și peste tot produce în totă lumea nemulțămire și fîrască reacțiune în contra apăsării. Pe lângă acesta vatămă artistica și silnica generalizare a

limbei ungurești principiul egalei îndreptățiri a naționalităților, cu al cărui spirit au obicei Ungurii de-a se arăta așa bucuros Europei. Aducă și apoi aminte amicii silnicei răspândiri a limbei ungurești, că nici chiar „absolutismul“ lui Bach nu a cerat să impună școlilor populare ungurești limba germană.

Fiindcă ministrul insistă atât asupra împrejurărei, că limba germană se învață la școlele medii maghiare, să dăm câteva clasice probe, cum se învață. O probă e chiar ministrul, care prin circularul dela 6 Noembrie 1884 cere să se trateze mai serioș limba germană, căci primirea copiilor din școlele maghiare și înaintarea e împedecată prin aceea, că „nu sunt de-ajuns deprinși în folosirea verbală și scripturistică a limbei germane“.

Altă probă: raporturile comisariilor guvernului despre esamenele de maturitate din 1884, publicate în „Nemzet“... Dr. Medveczky — în Budapesta — scrie: „Despre lucrările germane nu pot spune mult bine. Tema (traducerea unei poezii din Petöfi) nu era chiar potrivită; dar școlarii, cari scriu astfel nemțește, n'ar fi fost mai norocoși nici cu altă temă. În adevăr surprindătoare era nedibăcia multor școlari în folosirea limbei germane. Multe lucrări erau pline de întorsături și expresiuni greșite până la neînțelegere. Se arată pasu de pasu efectul neglijenței limbilor moderne și mai cu seamă neglijerea instrucțiunei limbei germane.“ Dr. Medveczky relatează despre alte locuri, unde totu așa stau lucrurile. Alexandru Imre constatand slăbiciunea instrucțiunei limbei latine în Dobrițin și Hodmezö-Vasarhely, continuă: „De asemenea scandalosă era nepriceperea și în limba germană. Se pare că opiniunea publică le urmărește pe aceste două mai cu succes. — La pasagiul în care cu orecare părintescă bunăvoie își exprimă ministrul nemulțămirea pentru atitudinea politică a Sașilor, observându-le să nu se lase a fi seduși de devisele agitatorilor și să intre în mai via comunicare cu poporul unguresc, le face de bună seamă cu gându bun ministrul observările, dar isvorăsc din o greșelă a înțelegerei sale. Nici un popor nu'i mai puțin aplecat spre agitațiune și nu are mai puțin talentu pentru acesta, decât Sașii, de aceea i-au numit bătrânii prudentes ac circumspici. Cu sabia și plugul Sașii și-au implinit misiunea, pentru care regii ungurești i-au adus în această țară, căci și-au putut păstra cele mai mari bunuri ale unui popor: libertatea și naționalitatea. Azi ei își simt greu amerințată naționalitatea și de 18 ani viața lor publică e o luptă pentru păstrarea limbei și datinelor. De ce nu i' lasă să lucre în pace și liniște lucrul lor, ce'i mai folositor interesele statului maghiar decât uniformitatea limbicică. Înainte de uniune bărbații ungarici dicău, că neatinși voru rămânea ei, la 1868 legile ungurești le garanta neștirbirea fondului regiu, a universității naționale sășesci, a autonomiei biserice și școlii. Dar ce s'a ales de ele? Fondul regiu e bucată, activitatea de drept politică a universității e redusă la rangul unei corporațiuni administrative a unei averi, care și de altfel nu dispune de averea sa, autonomia biserice și școlii s'gduită prin silnica impunere a limbei maghiare în școlă populară și prin legea școlilor medii, er alături cu aceste grele lovirii se pornește acțiunea societății maghiare în reuniuni de cultură. Față cu acestea ministrul ne'ndemnă să nu fim separatiști, să intrăm în via comunicare cu poporul maghiar.“

Dar numai Sașii se opun maghiarisării? De Sërbi, Croați și Români până acum n'am auzit, că ar fi aderenți ai „ideei de stat maghiar“. — Cât pentru cea comunicare, Sașii au făcut ce se putea face, dar lor nu li s'a dat influența fiind în minoritate. De orec respectarea reciprocă a drepturilor câștigate și nealienabile e baza unei comunicări intime între două nături, Sașii au luptat în cameră, în municipiu și în preșă pentru ele; când cei mai tari i-au covârșit, s'au rugat, au protestat, s'au apărut. Nimic n'au folosit. Cu ce drept pot fi Sașii trași la răspundere pentru asta?

(Va urma).

O dascălire țiarului „Nordd. Allgemeine Zeitung.“

Cetitorilor noștri le este cunoscută din colonele fôiei noastre demonstrațiunea antimaghiară din Dresda.

*) Autograful dela 13 Decemvre 1784 către contele Jancovits.

**) Autograful dela 13 Decemvre 1784 către baronul Bruckenthal.

părerile diferitelor foi germane, precum și lecțiunea ce o da organul lui Bismarck Germanilor cărți au demonstrat. Lecțiunea aceasta a fost combătută de foile din Dresda, și acum o dăscălesce pe foia cancelarului chiar și organul conservatorului »Dresdener Nachrichten.«

Numita foia constată espresu, că în cursul întregii serbări nici un cuvânt nu s'a exprimat, care să justifice nici măcar pe departe admiterea, că au fost »uneltiri neleale.« Nici chiar în cele mai înfăptuite momente ale însuflețirii serbarei nici un orator n'a pierdut sigura basă a lealității către statul său. Chiar și afacerea cu coróna este numai o dovadă de mândria națională germană, care se declară neînduplecată în contra demonstrațiilor, de care atărnă încă resturi din spiritul de neunire și înjosire germană. »Veți bine cu acesta s'a și arătat, că *poporul german are inimă pentru suferințele Germanilor strămtorați în Ungaria*, că el caută și dorește o alianță cu Maghiarii, dar nu o alianță, pentru care numai Germanii să plătescă cheltuiala. Care sunt cererile poporului german la o astfel de alianță, despre acesta serbarea din Dresda s'a exprimat într'o limbă atât de violentă, încât cu prevedere trebuie să se ia în băgare de seamă. Pute că tocmai în momentul de față *nu le-a venit la socoteli* bărbaților de stat conducători izbucnirea conștiinței naționale; dar acesta nu justifică nicidecum limbajul Diarului »Nordd. Allg. Ztg.« în contra Germanilor credincioși, și se face un rău serviciu spiritului național, dacă calculele lui se combat cu armele unei bănueli neîndreptățite, câtă vreme nu se urmăze semnelor de sus cu mlădierea unui diplomat încăruntit. Gimnasticii germani se nu se amăgescă în însuflețirea lor națională prin curgerea balorului foi »Nordd. Allg. Ztg.« se nu se lase a fi abătut prin încălcările căi ale diplomației dela frumoasa lor țintă, care constă în unirea ideală a tuturor Germanilor prin legătura limbei și culturai comune, precum și în iubirea activă, cordială și frățescă.«

SCRILE DILEI.

„Ellenzék“ primesce din Alba-Iulia următoarele rânduri: „In Varadia de jos au întocmit Românii un maiial în dumbrava episcopescă. Patronesa maiialului a fost soția căpitanului în pensiune Alexandru Sandru. La petrecere, fiindcă era făcută în scopul de binefacere, s'a dus maghiarimea din Alba-Iulia câtă a putut. După ce s'a jucat »Romana,« »Călușerul,« »Ardeleana,« și alte jocuri, maghiarimea a dorit — îndrăsnelă — ne mai audita — să cânte poporul lui Faraon ciardașul, pe care îl și începă. Eroii »jucătașului« au început să strige: Nu ne trebuie ciardaș! și cei mai însuflețiți dintre ei desbrăcându-și spențelele au strigat *morte oricărui olahă, care în Țera ungurescă va îmbrăca altă haină decât Țundra*. Maghiarimea mai moderată s'a retras lăsându acolo maiialul. Ei, totu nu trebuie »Kultur-egylet?« — Ba trebuie, dicem noi, ca să ne mai deștepte puținelul din somn. Ce ne trebuie ciardaș, când avem atâtea jocuri naționale frumoase?

—0—

Foile maghiare comunică, un articol publicat de Moldovan Gergely, inspector saolaru, în »Nemzet,« în care se încercă infocatul adeptu al lui Hunfalvy să facă plăcută Românilor reuniunea de »cultură« din Clușiu. A greșit adresa Moldovanu, ca și Baussnern.

FOILETONUL.

DELA BĂI

de Dr. P...

Nu e așa de mult, de când cei din România credău, că sunt pe altă lume, — voi să dică — pe altu continent; căci, când mergău pe la băile dela Mehadia, sau la cele dela Vâlcele, Zizinu, Tușnadu — băi, care se află chiar lângă frontierele României — diceau, că mergău »la băile din Europa.«

Dacă luăm în considerare mijlocele de comunicație de pe atunci, apoi avău dreptate, căci călătoru, de li se ura, până ce ajungău și la aceste băi. Patru până la cinci zile le trebuia din Bucuresci până la Vâlcele; er până la Borsecu ținea drumul 10—12 zile.

Căci cum se făcău asemenea călătorii?

Se inchiria un chervanu*) mare, și după ce se încărcău toate cele necesare, precum așternut, ambalage cu vestminte etc., apoi partea de desupra căpeta cam următorea fisionomia antropografică: în fundul chervanului se aședău bucătarii, cari de regulă erau faraoni, cu totu dichisul de bucătării, căci celor din România nu le plăcea zema lungă din țera Némțului — de Unguri pe vremea aceea nu era vorbă, — și fără »ghiveci,« »ostropel,« »ciulama« și fără de cafele turcești pe și mai nainte nu putău esista. Lângă țiganii erau dădacele cu copii, zingăliți până după urechi, căci

Precum spune »Pesti Napló,« proiectul de reformă a legii comunale se va supune spre dezbateră viitorei sesiuni dietale. Numitul organu al opoziției moderate vede în această reformă o tactică a actualului guvern de a-și asigura domnia. Comiții supremi au să fie puși în poziția de a fi președinții și factorii absolut hotărâtorii în deosebitele comitate. »Pesti Napló« e de părere că d-lu Tisza voesce să facă cu aceste proiecte primul pas spre nimicirea autonomiei comitatelor și că voesce să cerce pulsul dietei pentru viitorul proiectu, prin care va avé ca să se hotărască numirea funcționarilor comitatensi. Acesta e după părerea lui »Pesti Napló« procedura guvernului actualu totdeuna, când are de cugetu a pași în curându cu reforme mai radicale. »Pesti Naplo« nu e în contra unei reforme radicale a administrației, și etă pentruce: »Marea maioritate,« — dice numitul organu — »de care dispune guvernul în parlamentu, l'ar pute îmbărbăta, ca în sfirșitu să facă odată ordine în administrație, prin o renovare radicală. Starea destrăbălată a administrației, crescerea totu mai intensă a agitațiilor naționalităților, ca urmare a administrației rele, defraudățiunile scandalose, care se succedă: toate acestea facu urgentă reforma radicală a administrației.«

—0—

Ucigașul notarului Teodoru Popu din Covasintu este vierul Săcășanu. Causa omorului este stricteta cea mare, cu care notarul proceda la încasarea restanțelor țeciului vinului.

—0—

Alexandru Vescan și Gustav Osian, preoți ai diecesei gr. cat. a Gherlei, sunt numiți capelanii militari cl. II în rezervă.

—0—

Din comitatul Arva se scrie lui »Pesti Naplo« următoarele: »Triste esperiențe face omul dacă privesce la stările sociale din comitatul Arva. În excursiunea mea am cercetat și comitatul Arva: desamăgirea mi-a fost mare. În reședința comitatului, Kubinul inferioru, în decursul petrecerii mele de câteva zile, abia am auditu vorbă maghiară, — nu pe strade, ci în cafenea, în casina română și dela funcționari etc. Limba de conversație a Maghiarilor din comitatul Arva e exclusiv cea slovacă. Intrebă acum: dela cine și unde se câștigate clasa comercianților și a industriașilor, precum și tinerimea ambițiunea de a-și însuși dulcea limbă a patriei noastre, limba maghiară, când vede și că aceia, cari vorbescu perfectu limba maghiară, — o negligă? Intru adevărul s'ar păre că consideră ca mai frumoasă limba slovacă, — cu toate că din partea lor acesta e numai o lașitate. Calea tomăi atunci m'a dusu preste Felvidék, când renumita reuniune a femeilor slovace își ținea festivitățile și demonstrațiunile cele mari anuale în Turocz-Szt.-Márton. O parte a străinilor adunați (Hurbanisti, Cehi și câțiva Ruși) au venit și în comitatul Arva, și, mi-e rușine a spune, dar acești domni acolo, pe unde au ajunsu, în casine, în ospetării și în cafenele, audind numai ici colea câte un cuvânt maghiaru, sigurău au ajunsu la convingerea, că Maghiarul n'are ce căuta în acestu ținut căci aci toate sunt slave și slovace. Dintre comitatele Arva, Turocz și Liptó, precum am auditu dela indiviți competenți, tocmai maghiarimea din comitatul Arva vorbesce mai perfectu limba maghiară dar chiar maghiarimea acestui comitat

cătu ținea drumul erau totu cu nasul în dulceta. Apoi înainte ședău coconele fără bărbați, căci aceștia trebuiau să rămână acasă, să agonisescă cheltuiala băilor. E de observat, că nu totdeuna era causă bine-cuvântată pentru de a merge la băi; în cele mai multe casuri era numai modă, și pentru moda acesta se supuneu omenii la atâtea neplăceri și cheltuieli.

Apropos de modă! Să fimu drepti față de trecut și să ne întrebăm: ore mergău omenii astăzi la băi din cauze bine-cuvântate? Cei mai mulți mergău totu numai ca să fie de modă, și moda acesta trece de multe ori peste puterile materiale și va domni acestu păcatu între noi Românii, până ce spiritul economic se va instala și la noi ca la alte popore din apusul Europei.

Dar să ne întorcem la modul cum călătoru predecesorii noștri la băi. Cu toate greutățile și incomoditățile, cu care erau împreunate călătoriile de mai nainte, își avău acestea și partea lor cea bună. Călătoru cu mai multă libertate. Unde era o poziție încântătoare — și de acestea sunt mai multe pe drumul despre Predelu — te opre și te delectai la frumșetea naturei; unde era unu isvoru, alu cărui murmur te invita să te recrezi din undele-i cristaline, te aședai și o dulceta și unu paharu de apă rece te făcea să uiți de toate sdruncăturile chervanului, care părea că anume își pusese în capu, ca să numere toate pietrele câte erau pe drum și să trecă peste ele. Până la vremea mănăreii, căutai locul celu mai desfătătoru, și în umbra răcorosă a copacilor seculari mâncai cu unu apetitu de sigurău mai bun decât

e mai puțin accesibilă față cu idea maghiară, și causa e apatia șefilor funcționarilor de stat.«

—0—

Ministrul de interne a adresat municipielor, în afacerea sectei Nazarinilor, unu circularu, ca să fie cu mare supraveghere asupra conducătorilor și intrunirilor secrete ale acestei secte.

—0—

Se crede că statua lui Rosetti va fi aședată în piața Sf. Antonu din Bucuresci, unde în curându se voru desființa baracele de lemn, care servescu adă pentru vânzarea fructelor, prefăcându acelu locu într'o grădină publică.

—0—

Stagiunea teatrală (drame, comedii, tragedii, opere și operete) va începe la 1 Octomvre, scrie »Românul.« Dăm adă constituțiunea trupei de opere și operete, rezervându-ne a reveni asupra altor angageminte posibile. Trupa feminină se va compune din: 1) D-șora Leria, prima dona absolută; 2) d-șora Ionașcu-Papadopolu, contraltă de opere și operete; 3) d-na Tamasio, mez. so soprano de operă; 4) d-na E. Odisianu, soprană de operete; 5) d-na Amelia Notara, soprană de operete; 6) d-na El. Mateescu, soprano de operete. Trupa masculină se va compune din d-nii: Demetrescu, forte tenor; Gabrilescu, tenor legeru; Băjenaru, tenorino; Rașanu, tenorino; Cairetti, baritonu, (operă); Mateescu baritonu, (operetă); Popovici, baritonu, (operetă); Teodorescu, bassu, (operetă); Iulianu, basso buffo, bassu de operetă, Directorul de canto, d. G. Stelănescu; directorul corurilor, d. Carlo Bianchi; directoru de scenă, d. Aslanu. Se va începe cu »Lucia de Lamermoor,« traducțiunea de d. V. A. Urechia; din acesta cele mai multe părți se știu. Pe urmă, ca operetă, va veni »Giroflé-Girofla,« traducțiune de d. Bengescu. Repertoriul se mai compune din »Traviata,« de Verdi, și »Stradella,« de Flotow, ambele traduse de d. Bagav, abilitu traducătoru al »Lindei« din stagiunea trecută; din »La Mascotte,« tradusă de d. Bengescu. După Lucia, va veni îndată »Traviata.« Se anunță și »Faust« cu baletul în care dice-se vomu vedea și celebra »Nopte a Walpurgiei.«

—0—

Din Petersburg se comunică, că în urma unei invitări toți reprezentanții Rusiei în Peninsula Balcanică au sosit la Petersburg. Intre aceștia se află și ambasadorul din Bucuresci și ministrul reședințe din Rumelia Orientală, d. Sorokin. Acestei împrejurări i se atribue o mare însemnătate politică.

DIN COMITATUL ALBEI INFERIORE.

Valea Murășului, 10 Augustu.

Precum se anunțase în ziarele române adunarea despărțământului VIII al Asociației transilvane estimpă și-a ținut adunarea sa generală în opidul Teiușiu la 1 Augustu st. n.

Despre această adunare voesău a raporta onor. publicu ca între multele necazuri de cari suferim măcar câte o clipită să ne însuflețim prin fapte și purtare demnă de Români cum au dovedit-o confracții Teușienii cu această ocaziune sârbătorească. Desu de dimineață sosingu cu trenul dd, directoru alu despărțământului ilustru domnu Ioanu Pipoșu împreună cu actuarul Rubinu Patia fuseră primiți de-o deputație din partea celăte-

celu ce-lu avem pe la stațiunile drumului de fier. Cu acestea trecea vremea, și mulțumirea, ce o avău, te făcea să uiți, că de 3—4 zile ești pe drum. Pe scurtu, avău călătoriile de demult neplăcerile, dar apoi și plăceri, pe care călătoria cu drumul de fier nu le oferă.

De astfel de călătorii, pe care le-am făcutu și eu imi aducă cu plăcere aminte și în momentul, când scriu acestea, mai că preferă a călători așa ca mai nainte, decât a suferi, ce am suferit în călătoria făcută cu drumul de fier. Nu pentru ca să fiu de modă, nici de plăcere, ci silitu fiindu din cauza unui morbu, de care suferu de mai multu timp, am trebuit să călătorescu la o baie adevărată europeană, căci avău și noi medici, cari sunt celu puțin așa de buni, că ne trimită la Viena, sau la Parisu, sau la Berlinu, ca să ne consultăm cu cei dintău sacerdoți ai lui Esculap.

Ei bine, am pornit spre Viena, și drumul dela Bucuresci până la Predelu, ce-lu făcăm cu chervanul în 3—4 zile, acum se face în 3—4 ore; însă apă de isvoru n'am beut, ci o apă stătută, nu știu la care stațiune; și în umbra răcorosă nu m'am indulcit de balsamul naturei, ci m'am plictisit în păcla infectă a vagonului.

La Predelu ce schimbări, ce deosebire între atunci și acum! Geniul civilizației a șters și urma acelu predecesoru din nemul Curcanilor, care ca Cerberus stetea la porța vămei, și nu te lăsa să treci, până ce nu-i presentai pasportul; și ce credeți, că doră se uita într'ensul? Dămne feresce, n'avea nici idee de buche,

*) Cartu de cărașu.

zilor din Teiușiu sub conducerea învățătorului St. Crișianu, cu care dimpreună au mers la biserică unde se servea liturgia. Curtea bisericească și în lăuntru erau provădute cu verdéță, mulțime de cununii de flori aduse de tinerele scolare din localitate.

După serviciul bisericesc condus cu bun tact și cu cântări plăcute, parochiul local a ținut o vorbire acomodată atât sârbătorii zilei cât și adunării ce avea să se țină, atrăgându atențiunea poporului la acea îngrijire providențială, care în toate timpurile a dat popoarelor bărbați conducători, cari se îngrijesc de a lumina poporul și a-l conduce la o mai bună stare și la cultură. Invită deci poporul ca cât mai numeros să se prezente la adunarea generală a despărțământului Asociațiunii transilvane la 11 ore a. m.

La ora hotărâtă pot afirma cumcă toți fruntașii și mișlocenii români din Teiușiu s'au prezentat în biserică, chiar și unele dâmnice a dovedit interesul ce trebuie să-l nutrească fiescecăre Română. Umplându-se biserică de public din loc, mai fiind și 5—6 inteligenți din jur și puțină tinerime studioasă, directorul prin o vorbire acomodată a deschis adunarea și de notar ad hoc s'a ales St. Crișianu. S'a cetit raportul subcomitetului și s'a constatat cum în 46 comune s'au înființat agenturii comunale, dăr durere semn de viață nu dau, și din nelucrarea acesta nici subcomitetul despărțământului nu pôte desvolta mai mare activitate. Această nepăsare este foarte jignitoare și este un semn al slăbiciunii omenilor cari prea de multe ori ceea ce au nu știu pretui apoi decă prin nepăsare pierd ceva le pare rău și se vaită. Astăzi de gânduri mi trecură prin minte când aușiu acesta și când priveam în jur la puținii inteligenți din alte comune învecinate, din cari mulți lipseau, cu toate că cea mai sântă datorință li este la astfel de ocaziuni a-și dovedi iubirea lor pentru limba și națiunea din care fac parte și dela care se hrănesc. Cu nepăsarea dovedită numai au păcătuit și dorim a ne convinge despre altă ținută, căci a fi română din gură nu este de ajuns pentru mântuirea cauzei culturale noastre naționale; poftim fapte.

Sperându la mai bine urmeză a descrie mai de parte decursul adunării conform gromului, adnotându că sub decursul vorbirei de deschidere s'a prezentat onor. domn pretore I. Sasu, un bărbat demn de chiamarea lui. După alegerea unei comisiuni pentru conscrierea membrilor noi, actuarul sub-despărțământului a cetit o disertațiune, despre vederile poporului față de școlă și combătându ideile celor neluminați, arătând folosele ce sunt împreunate cu învățătura de școlă, care în zilele acestea a le vaporului și telegrafului este așa de lipsă fiescă căruia, ca pânea de toate zilele. Această cuvântare plină de exemple din viața practică țină o oră și fu ascultată cu viu interes de către cei prezenți, așa cât la fine intră adunare erupse în cuvinte de complăcere urându oratorului un să trăiască.

La punctul pentru eventualele propuneri singure d. Mezei din Cricău află de bine a face propunere, ca tacese membrilor fondatori și ordinari ai Asociațiunii să se reducă la jumătate a tacsei statorite în statutele Asociațiunii, și se rōgă, ca adunarea să primescă acesta ca conclus pentru a se înainta la comitetul central. Această propunere fiind din mai multe părți combătută adunarea a trecut preste ea la ordinea zilei.

Resultatul membrilor înscriși au fost îndestulător éra suma intrată îmbucurătoare, căci s'a încasat cu ocaziunea acestei adunări generale suma de 258 fl. 20 cr. ce servește spre onorea Românilor Teiușeni, cari cu ospitalitate s'au purtat față de Asociațiunea noastră. Votându-se și bugetul anului următor, s'a defipt ca loc al adunării generale procsime comuna Totoiu. Cu acesta s'a finit adunarea și sub cele mai plăcute impresiuni s'a ridicat ședința. La 3¹/₂ ore ne-am împreunat preste 30 de inși la prânzul dat în onorea oșpeților de către societatea foștilor nobili grănițeri din Teiușiu în hotelul propriu, la care sub vorbe plăcute și toaste acomodă ni-am petrecut.

Servescă de bun exemplu purtarea amicală, ospitală și zelosă a Teiușenilor și altor comune înbărbându-ne la înaintarea pe toate cărările. După prânz mai mulți au cercetat școlă română din loc, lângă care am aflat și o grădină de pomărit, care servește spre lauda învățătorului local.

Cu ocaziunea acesta nu pot trece cu cuvântul a aminti, cumcă despărțământul al VIII încă la adunarea sa din anul premers ținută în Sântimbru la propunerea d. advocat Rubin Patia a votat un premiu de 20 fl. pentru cea mai corăspundătoare școlă de pomărit ce s'ar înființa la vrana din scolile confesionale de teritoriul acestui despărțământ, și estimp se va escrie și concursul. — Avisul celor interesați.

Așa s'a petrecut adunarea generală a despărțământului VIII, care de nou dă dovadă, cumcă pre lângă conducere bună și cauza culturalei noastre pôte prospera. Înainte cu Dumnezeu și cu cugetul românesc!

Lucrătorul.

DIVERSE.

Amazonele din Dahomey. — Lucrările regelui din Dahomey au atras atențiunea asupra organizării militare cu totul speciale a micului regat din Africa, și mai ales asupra batalionelor sale de amazone. Turistul german Zoeller, care a avut ocazia să le vadă de curând de aproape, evaluază la 6000 de femei efectivul gardei regesti din Dahomey. Toate aceste femei au titlul de regine și sunt supuse din copilăria cea mai fragetă la exercițiile serviciului ce e să li se încredințeze. Se pare că acești ostași feminini sunt mai tari, mai curajoși și mai credincioși de cât luptătorii masculini, de aceea sunt însărcinați numai cu paza soților și stăpânilor lor. Amazonele însă nu iau parte directă la atacurile ofensive. Funcțiunea lor ocupă locul de mijloc între o gardă regală și un corp de balet. Duplicitatea atribuțiilor lor face ca să flă exercitate cu multă îngrijire la joc și la felul de felul de mișcări pe care le execută cu o precizie perfectă, și nu e serbare sau ceremonie la care să nu și aibă și ele rolul Doctorul Zoeller declară că e cu neputință de a vedea ceva mai grațios decât aceste batalioane de negre, cele mai multe înalte, subțiri și bine făcute, capul acoperit cu o cască albă, îmbrăcate cu rochi scurte verzi sau galbene și cu tunici de mătase roșie, cu brațele, sînul și picioarele goale. Un corset de piele ține talia dreaptă și sunt încinse cu un cordon auriu de care e atârnată o spadă și cartușiera. O lance și o pușculiță le completează armamentul. Ofițerii se deosebesc prin eșarpe de color diferite. Toate amazonele din serviciul activ

au cel mult 25 și cel puțin 18 ani. În paguba elasticității mișcărilor și a grațiilor ținutei lor, au aerul mult mai răbănesc și mai bărbătesc decât trupele europene de balet purtându același costum, și acesta pentru indoiul motiv că toți muschii le sunt dezvoltati într'un mod extraordinar prin exercițiile continue de gimnastică și pentru că în rasele negre scheletul femeiesc se asemănă foarte mult cu cel bărbătesc. Aceste amazone nu trăiesc în cazarme ci șed fiecare pe la casele lor, și nu se întrunesc decât la manevre și la reviste. Ele formează numai garnizona din Dahomey care nu mai numără afară de ele decât vr'o treizeci de soldați bărbați. Ele însoțesc pe rege în toate expedițiile dăr n'au un rol activ. Acest rol e rezervat răbăncilor, cari sunt în genere deprinși să surprindă orașele și stabilimentele inamicilor. În acest scop, fac marșurile noptea și prin păduri, în loc d'a merge pe drumurile mari, soldații regelui Dahomey caută drumurile ascunse, studiaz pozițiunile, avându cea mai mare grijă să observe cea mai mare liniște, să nu facă focuri, și omoră fără de milă ori ce viețuitoare care ar putea să dea alarmă, apoi când găsesc momentul potrivit năvălesc asupra pradei lor, masacreză pe bărbați și pe femei le duc în sclaviă. Pare, că canibalismele fac încă parte din ceremoniile lor oficiale. În acest scop ei păstrează pe unii prizonieri din răboiu, îi lăgă cot la cot, picioarele și mâinile le lăgă de o bară de lemn, pentru a i decapita, apoi, în public, se taiă și se frig bucăți de carne din cadavrele lor și canibali Măiestrii sale le mănâncă. Acești șambelani, după ceremonie se grăbesc a lua un emetic pentru a și ușura stomacul de oribilul ospet.

**

Un tun umplut cu aur. — Se anunță din Troy, New-York, că un ore-care Chapin, din New Jersey, ajutat de cetățenul Brandon, a întreprins să descopere un tun pe care armata engleză de tēmă a nu fi surprinsă, l'a umplut cu aur aruncându-l în apă aproape de Comstok, teritoriul de lângă Vashington la 1777. Tunul a fost găsit la o adâncime de 13 piciore, acoperit de un strat aproape de 3 piciore de noroiu, scânduri și alte lucruri sfărâmate.

**

Căldură estraordinară. — Anul 1705 fu în Franca, renumit prin căldura sa estraordinară din ziua de 6 August. Aerul nu se mai putea respira și persoanele cari se espuneau d'a merge prin sōre cădeu îndată asficsiate. Nimeni nu cuteza să iasă din casă. Abia, dicit cronicarii d'atunci, putea cineva să trecă, fără pericolu strada, învălindu-și capul cu pânză muiată în apă și ținându la nas un burete cu oțet. Chiar și așa, trebuie însă cea mai mare grabă, căci apa se evaporă și pânza se usca îndată. Ouele se cocu la sōre, și stofele încep să mirōsă a pârliț. Foile copacilor se uscau ca într'un cupțor, și crăcile plesneu ca cum ar fi fost băgate în foc. În partea de miază-zi a Franciei, viile fură arse cu totul. Lumea intra în pivnițe și în subterane. Spre sēră, temperatura mai scădu și încep o adiere de vânt bine-făcătoare. Peste o mie pe persoane fură victima acestei zile unică în istorie.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

dar șeful vămei la visare făcea atâtea nule pe dosul pasportului, căți cai erau la car, și câte persoane erau în trînsul, așa că nulele pentru cai erau într'un șir, éra cele pentru persoane într'altul, și dacă consuna numărul nulelor cu numărul cailor și al persoanelor, deschidea o pōrtă vechiă, care d'abia se ținea în țînă, — era pōrtă vămei — și călătorii trecu vama. Și acum imi vine să rid, când imi aduc aminte de navitatea unui astfel de Cerberus, care la o călătorie a mea prin vamă numărându nulele dîse: »Patru cai și cu d-vōstră trei sunt șapte — puteți trece.« Treceându Predelul într în frumoșă Transilvanie, pe care turiștii străini o numesc Elveția orientală pentru frumsețea ei naturală. Firesce, cu drumul de fier aceste frumseti nu le poți vedea, pentru că Ungurii au tras linia, cât au putut mai mult pe pante, care despart fundul regiu de fundul sēcuesc, apoi prin părțile, unde sunt Ungurii, și din întemplantă acestea sunt cele mai urite ținuturi. Numai dela Clușiu încolo trece drumul prin poziții încântătoare, printre Carpații de vest, cari despart Ungaria de Transilvania, fără să țină sēmă de legea uniunii acestor două țeri.

Dela Oradea-mare până la B.-Pesta un drum monoton peste pustă.

Ampluații dela drumul de fier o dau numai pe unguresce, chiar conductorii numai unguresce vorbesc cu călătorii; cu mare chin și vai rupe câte o vorbă românească cu unul dintre noi, cari nici măcar din auzite nu cunoșcem limba maghiară, căci în România

prea puțin Maghiari sunt, pentru ca să li se dea orecare importanță. Mai mult, Maghiarii din România vorbesc mai bucuros românește decât unguresce, pare că se jenază a se presenta în limba lor asiatică acolo, unde așa de frumos sună dulcea sōrōră a celor mai clasice limbi din occidentul Europei. Stând lucrul astfel, nici cea mai mică ocazie nu ni se dă a auzi limbă maghiară. Ei bine, de unde să o cunoșcem? pentru ca să putem înțelege pe conductorii dela căile ferate din Ungaria?! Căci, ca să învețe cineva limba maghiară anume, pentru ca să pōtă înțelege, acesta o pot pretinde numai capete înfăbinate ca cele din Clușiu.

Mulți dintre conductorii sunt români, însă abia rup câte o vorbă românească. Iată cum constatai naționalitatea română a unui conductor, care la orice întrebare a mea imi răspundea mai mult unguresce decât românește. Apropoiindu-se noptea și voindu să fiu singur într'un cupeu, ca să pot dormi mai bine, la una din stații îl chemai la o parte îi presentai un bacșiș și i descoperii dorința mea. »Da d-le«, încep conductorul meu, »de ce nu, poftescă numai aici în cupeul acesta«. Conductorul meu, care mai înainte cu câteva momente se părea că nici n'a auzit de limba română, vorbea acum o românească corectă. Bine dicit cine dicit »Banul e ochiul dracului«. Surprins de această experiență îl întrebai: pentru ce mai înainte nu mi vorbea românește ca acum; la ce el imi răspunde: nu cutezăm, d-le, avem poruncă a spră a nu vorbi în altă limbă decât unguresce; deci trebuie să mă supun po-

runcei, căci altfel imi perd pânea și am o casă de copii. — Iată până unde merg presiunile Ungurilor asupra bieților omeni!

Încă un cas: La Tegled — fiind alt conductor — intră în cupeul meu și alți călători, între cari unul, ce îl cunoștea cale d'un mil, că e din nemul lui Arpad. Un băiețel oferea prăjituri, apă și altele d'ale mănărei în limba germană. Maghiarul meu ascultă odată, ascultă de două ori, dară după aceea făcându-se roșu ca moțul curcanului se repezi la ferestră și întrebă pe băiețu, că de ce nație este; băiețul răspunde că-i german. Ungurul neindestulit cu răspunsul întrebă pe băiat, că în ce țară trăiesce; băiețul răspunde: în Ungaria. Atunci Ungurul premitându o injură dîse: Ei bine, de ce nu vorbești unguresce; pentru ce-i țera ungurescă pe lume, decă nici aici nu se vorbește unguresce? și finitul fu ca și începutul éra o injură. De bună sēmă acest călător era membru Kultur-egyletului din Clușiu. Ungurul meu se cătrănise rău și n'avea cătră cine să și verse focul, că spre nenorocirea lui ceilalți călători în cupeu eram eu, un german și două dame, și noi în necazul și pricazul Ungurului întinșerăm o conversație germană. La Buda-peșta l'am perdut; ori că a părăsit cupeul nostru, pentru ca să nu ne mai audă vorbind în limba germană, ori că a rămas acolo. (Va urma).

Cursul la bursa de Viena

din 14 Augustu st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	98.65	Bonuri croato-slavone	102.-
Rentă de hârtă 5%	92.30	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	97.75
Imprumutul căilor ferate ungare	148.40	Imprumutul cu premiu ungh.	128.-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (1-ma emisiune)	98.60	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	121.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (2-a emisiune)	125.-	Renta de hârtă austriacă	82.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (3-a emisiune)	109.20	Renta de arg. austr.	83.40
Bonuri rurale ungare	103.25	Renta de aur austr.	109.50
Bonuri cu cl. de sortare 103.50		Losurile din 1860	139.50
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	103.-	Acțiunile băncel austro-ungare	876.
Bonuri cu cl. de sortare 102.50		Act. băncel de credit ungh.	289.50
Bonuri rurale transilvane	102.60	Act. băncel de credit austr.	284.30
		Argintul — Galbini împărătesc	5.92
		Napoleon-d'ori	9.91
		Mărci 100 imp. germ.	61.35
		Londra 10 Livres sterlinge	125.15

Bursa de București.

Cota oficială dela 27 Iuliu st. v. 1885.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93 1/2
convert. (6%)	88 1/4	89 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100 1/2	101
" " (5%)	85 1/4	86
" " urban (7%)	98	99 1/2
" " (6%)	91 1/2	92 1/2
" " (5%)	82 3/4	83 1/4
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
" " Națională		
Aur	10 1/2	10 3/4
Bancnote austriace contra aur	2.04	2.05

Cursul pieței Brașov

din 15 August st. n. 1885

Bancnote românești	Cump.	8.85	Vend.	8.88
Argint românesc		8.75		8.80
Napoleon-d'ori		9.87		9.91
Lire turcesci		11.15		11.23
Imperiali		10.12		10.20
Galbeni		5.84		5.91
Serisurile fonc. » Albina		100.50		101.-
Ruble Rusesci		122.5		123.5
Discontul		7—10 % pe an.		

Numere singurateice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tuncungeria lui I. Gross.

PAZA SĂNĂTĂȚII.

În părțile malariose, unde băntue frigurile, séu când este căldură mare, sé se bea apă câtă de puțină, și sé se întrebunțeze

Vinul roșu de Transilvania,

Vinul fin pentru masă séu prânzuri
Carbenetü de Transilvania
Burgundü
Medocü
Budai
ca vinuri pentru cură și desertü care pentru Brașov sé află la J. L. & A. Hesshaimer

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANSILVANIEI“
Anunțăm acelor onorați cititori, cari vor binevoi a se abona la fôia noastră de aici încolo, că avem încă în rezervă numai dela începutul anului 1885 prin urmare pot să aibă colecțiunea completă.

Magazinul de haine bărbătesci

Tot felul de haine bărbătesci elegantu și solidu lucrate contecționăm în magazinul nostru după comandă și după jurnalele cele mai noue.

Totodată recomandăm marele nostru **depositu de stoffe indigene și streine** pentru rocuri, pantalon și gilete cu prețurile cele mai eține și rugăm onor. publicu a ne onora cu comande câtă mai numeroase.

Cu distinsă stimă
A. Schwarze & Bartha.
Ulița Vămei Nr. 11.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.				
Tren de ersone	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	
Bucuresci	5.00	7.45			Viena		7.15			Teiuș	11.09		3.56		Viena	11.00	7.15	
Predeal	9.45	12.50			Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Alba-Iulia	11.46		4.27		Budapesta	8.05	1.45	8.00
Timiș	10.11	1.40			Szolnok	10.37	3.4	7.25	9.11	Vințulu de jos	12.20		4.53		Szolnok	11.02	3.44	11.40
Brașov	10.44	2.27			P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	Șibot	12.52		5.19		Arad	11.12	4.02	12.00
Feldiôra	6.22	10.51	2.55		Oradea mare	5.33	6.41		1.28	Orăștia	1.19		5.41		Glogovaț	3.37	7.53	5.75
Apatia	7.01	11.18	3.38		Vărad-Velenceze			9.45	2.00	Șimeria (Piski)	1.48		6.08		Glogovaț	4.13		6.19
Agostonfalva	7.33	11.36	4.17		Fugyi-Vásárhely			9.59	2.11	Deva	2.35		6.39		Gyorok	4.38		6.4
Homorod	8.01	11.51	4.47		Mező-Telegd			10.28	2.34	Branicica	3.04		7.04		Pauliș	4.51		7.00
Hașfaleu	8.45	12.23	5.42		Rév			11.36	3.18	Ilia	3.36		7.29		Radna-Lipova	5.10		7.23
Sighișôra	10.10	1.19	7.37		Bratca			12.11	3.41	Gurasada	3.50		7.41		Conop	5.38		7.51
Elisabetopole	10.29	1.30	8.01		Bucia			12.43	4.01	Zam	4.25		8.12		Bêrzova	5.57		8.10
Mediaș	10.39	1.37	8.21		Ciucia			8.31	4.25	Soborșin	5.09		8.49		Soborșin	6.42		5.58
Coșsa mică	11.19	2.05	9.05		Huedin			9.01	5.08	Bêrzova	5.56		9.29		Zam	7.14		9.28
Micăsasa	11.54	2.25	9.43		Stana			3.29	5.27	Conop	6.18		9.49		Gurasada	7.43		9.56
Blașu	12.12	2.36	10.02		Aghiriș			4.0	5.50	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23		Ilia	8.01		10.17
Crăciunelü	1.30	3.13	6.59		Ghirbêu			4.18	6.02	Pauliș	7.12	6.30	10.37		Branicica	8.21		10.38
Teiuș	1.45		7.15		Nedeșdu			4.36	6.24	Gyorok	7.27	6.47	10.52		Deva	8.47		11.05
Aiud	2.11	3.40	7.43		Clușu			10.0	6.43	Glogovaț	7.56	7.17	11.18		Șimeria (Piski)	9.05		11.23
Vințulu de sus	2.55	4.01	8.29		Apahida			10.16	7.03	Arad	8.10	7.32	11.32		Orăștia	10.10		12.24
Uiôra	3.17		8.55		Ghiriș				7.26	Szolnok	2.39	12.00	4.57		Șibot	10.43		12.53
Cucerdea	3.24		9.04		Cucerdea				7.26	Budapesta	3.16	12.14	5.10		Vințulu de jos	11.04		1.22
Clușu	3.31	4.24	9.12		Uiôra				7.26	Viena	7.10	2.10	8.16		Alba-Iulia	11.19		1.40
Cucerdea	4.09	4.49	10.23		Vințulu de sus				7.26	Teiuș			8.00		Teiuș	12.05		2.24
Ghiriș	5.36		12.32		Aiud				7.26	Arad-Timișôra					Șimeria (Piski) Petroșeni			
Apahida	5.55	5.58	12.59		Teiuș				7.26	Arad					Teiuș			
Clușu	6.08	6.08		8.00	Crăciunelü				7.26	Aradul nou					Teiuș			
Nedeșdu	6.29			8.34	Blașu				7.26	Nemeth-Ságh					Teiuș			
Ghirbêu	6.45			8.59	Micăsasa				7.26	Vinga					Teiuș			
Aghiriș	7.00			9.34	Coșsa mică				7.26	Orczifalva					Teiuș			
Stana	7.26			10.16	Mediaș				7.26	Merczifalva					Teiuș			
Huedin	7.48	7.14		11.04	Elisabetopole				7.26	Timișôra					Teiuș			
Ciucia	8.23	7.43		12.17	Sighișôra				7.26	Teiuș					Teiuș			
Bucia	8.47			12.47	Hașfaleu				7.26	Teiuș					Teiuș			
Bratca	9.06			1.21	Homorod				7.26	Teiuș					Teiuș			
Rév	9.26	8.22		2.05	Agostonfalva				7.26	Teiuș					Teiuș			
Mező-Telegd	10.01	8.48		3.08	Apatia				7.26	Teiuș					Teiuș			
Fugyi-Vásárhely	10.20			3.39	Feldiôra				7.26	Teiuș					Teiuș			
Vărad-Velinte	10.30			3.55	Brașov				7.26	Teiuș					Teiuș			
Oradia-mare	10.37	9.13		4.05	Timiș				7.26	Teiuș					Teiuș			
P. Ladány	10.51	9.18	10.37		Predeal				7.26	Teiuș					Teiuș			
Szolnok	12.37	10.31	12.59		Bucuresci				7.26	Teiuș					Teiuș			
Buda-pesta	2.58	12.07	4.45	8.22					7.26	Teiuș					Teiuș			
Viena	6.00	2.10	10.05	10.30					7.26	Teiuș					Teiuș			
	6.35	2.45	10.50						7.26	Teiuș					Teiuș			
	3.00	8.00	6.05						7.26	Teiuș					Teiuș			

Nota: Orele de nôpte sunt cele dintre liniile grôse.